

Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: T. Kurbus: Decembar. — Iv. Jurančič: Pogled v preminujoče leto. — Jos. Wester: Modrovanja o čebeli. (Konec.) — Dr. Walter Šmid: Nekoliko kritike. — Iv. Lampé: Shranjevanje satovja. — A. Bukovic: Poročilo o izrednem občnem zboru »Slovenskega osrednjega čebelarskega društva.« — I. N. Babnik: Gg. čebelarjem za božičnico. — Dopisi. — Raznoterosti. — Listnica uredništva.

December

je zimski mesec, kakor največkrat tudi njegov prednik. Zategadelj mi za ta mesec ni treba podajati kakšna navodila. Kar sem v oktobru in novembru priporočal proti mrazu in zimi, to velja tudi sedaj.

Ne pozabi, vestni čebelar, zasloniti letavnice! Svitlo solnce lahko zapelja kakšno čebelico, da se odstrani od svoje družbe in gre gledat, kako je kaj zunaj; vendar otrpne vsled mraza ter se ne vrne več k svojim. Taka, k letavnici prislonjena deščica pa tudi odbija močne vetrove, kateri se radi po zimi pojavijo ter tudi sedež čebel najdejo.

Nastopijo pa topli dnovi z 8° R., tedaj pa daj svojim živalcam prostost. One izlete, se snažijo ter potem lažje prenašajo kruto zimo. Če se čebele še v decembru prašijo, ne bo spomladi griže.

Mrazi nas zima, oster krivec piha. Naše čebele se stisnejo, mirujejo. Tudi nas nažene to vreme v sobo za toplo peč. Vendar tudi ta čas ne prebijemo v praznem snu, ampak delamo načrte in proračune za bodoče leto, koliko bo kaj rojev, ali česa bo kaj treba. Vse potrebno, s panji vred, se pripravi za bodoče spomladansko življenje. V tem času tudi sezamo po

knjigah, da se priučimo tega ali onega. Tudi čebelarji porabimo to priliko, da naš najde bodoče leto v vsakem oziru napredujoče.

Leto prihaja h koncu in ž njim tudi jaz s svojimi mesečnimi spisi. Moram Vam pa reči, gospod urednik, da opisavanje teh ni tako lahka stvar, ker mora človek ozir jemati na začetnike in tudi umnejše čebelarje. Pri vsem sem se oziral na naše kraje in razmere, katere se vendar dosti ne razločujejo od vaših, mnogo pa gotovo od onih v Primorju. Letošnja topla pomlad zbudila je tekoče leto zgodaj ljubo naravo. Vso rastlinstvo razvijalo se je 14 dni prej nego prejšnja leta. Tako je cvetel kostanj že 2. julija, ko je druga leta še le okoli 20. odprl svoj cvet. Isto je bilo tudi pri ajdi. To omenim, ker sem tuintam prišel s svojimi navodili prepozno, ker sem se ravnal po zabilježkih svoje opazovalne postaje prešlih let.

Čebelarski pozdrav!

Kurbus.

Pogled v preminujoče leto.

iv. Jurančič.

Zopet stojimo ob pragu enega leta; malo tednov, in preminulo bo v morje pretéklosti, odkoder se ne vrne nikdar več. Leto bo minulo, a ostalo bo nekaj: spomini. Le spominjali se bomo še torej na prijetne in neprijetne dogodke, na izpolnitve tega, kar smo pričakovali, kakor tudi na marsikatero prevaro prijetnih nadej. Prav tako, da se večkrat spominjamo veselih in tužnih dogodljajev iz preteklosti, da lahko rečemo: izkušnja nas naj uči v prihodnje se varovati škode, ki bi jo sicer trpeli po lastni krivdi. Ob koncu leta rad pogleda vsak človek nazaj v preteklo leto, kako se mu je kaj godilo, istotako gotovo tudi čebelar.

Pri nas so čebele prav dobro prezimile; zlasti, ker so imele vsled lanske izredno dobre letine obilno zimskega živeža. Pomlad je bila jako ugodna in rojev je bilo veliko; kar tekmovali so starci, vse je hotelo rojiti, kar pri nas ni prav v navadi. Večji čebelar pusti le nekaj nad polovico plemenjakov izrojiti, in sicer po enkrat. In prav letos bi bilo boljše, ko bi manj rojile, zlasti kjer se rojenje ni prav nič omejevalo, kajti s tem bi se prihranilo precej nepotrebnega dela. V kratkem po rojenju je prišlo namreč deževno vreme, ki je trajalo več tednov nepretrgano, tako da so roji v svojem delu zaostali in brez pomoči čebelarjeve sploh nobeden roj ni izdelal odločenega prostora. Ko se je pa deževje ustavilo, ponehalo je popolno blizo za dva mesca, da je nastala občna suša. Zdaj je bilo za čebele zopet slabo; prej jih je oviralo deževje, sedaj jim pa izsušena narava zopet ni dala dovoljnega živeža. Redko je bilo najti čebelarja, ki bi ne bil prisiljen v sredi poletja krmiti; marsikateri panj je tudi gladu zaspal vsled brezskrbnosti gospodarjeve.

Prišel je čas, ko bi morala ajda že davno cvesti, pa vsled suše ni mogla od tal. Šele proti sredi septembra je prišla zdajpazdaj blagodejna, kratka rosica iz neba. Vsled tega se je ajda začela naglo vzdigati in kmalu

je bila, vsaj bolj zgodnja, v cvetu. Po ravninah in po solnčnih krajih je že več dni cvetela in tudi po hladnejih, bolj senčnatih legah se je jela razprostrirati čez polja ona krasna bela odeja, katero čebelarjevo oko tako željno pričakuje in veselo pozdravlja; kar se zopet vreme spremeni v trajno, hladno deževje. S tem je bila za to leto na mah paša odrezana. Tam, kjer je začela ajda bolj zgodaj cvesti, so čebele dobile še vendar nekaj nad zimsko potrebo — kakih dva do tri kilograme vsak panj — v ostalih krajih pa še vsak panj niti za lastno potrebo ni imel. Šele, ko se je število panjev za tretjino skrčilo, dobilo se je toliko, da so se plemenjaki zadostno založili, in da je še ostalo kakih par kilogramov medu za poželjive jezičke, kakršni se že pri hiši navadno nahajajo.

Bali smo se še hujšega, namreč da čebele ne bodo dobile niti za lastno potrebo dovolj živeža, ter da se bo moralo globoko v žep poseči, ako jih bomo hoteli oteti žalostnega pogina. Vendar v toliko se je obrnilo na bolje, da so se vsaj same preskrbele; kajti povprečno sō starci imeli medu še kaj malega čez zimsko potrebo, pač pa so bili roji vsestransko preslabi, in to glede čebel, satovja in medu. Morali so se po dva do trije združiti, da so tvorili vsaj srednjega plemenjaka.

V takem položaju tedaj je po končanem poletnem delu bela majka zima naše ljubljenske objela ter jih zazibala v sladki, miren zimski počitek. Odpočijejo si naj od truda preteklega leta ter nabirajo novih moči za delo prihodnje pomladi! Tudi mi čebelarji, ko smo za to leto že davno končali svoja opravila pri čebelah, nabirajmo v teku zime moči za prihodnost: čitajmo, učimo se in spopolnujemo svoje čebelarske znanosti, poiščimo radi prijetno družbo izkušenih čebelarjev, jih radi poslušajmo in poprašujmo; pospešujmo našo čebelarsko organizacijo ter skrbimo za napredek, da bomo prej ko slej možje na svojem mestu in kos svoji stroki!

Iz tukaj navedenega se razvidi, kako tužen je bil za čebelarja letošnji račun v primeri z lanskim letom! Pisec teh vrstic je doživel z lanskim letom najboljšo, z letošnjim pa najslabejšo čebelarsko letino v 20. letih!

Pa kaj hočemo tgovati? Saj je vsled letošnje neugodne letine trpelo več ali manj celo kmetijstvo, ter je kmetovalec v marsikaterem oziru prikrajšan na svojih pridelkih. Saj vendar ne more biti tako, da bi človeku vse po volji izteklo. Računajmo, kakor so že od nekdaj računali stari čebelarji: za dobrim letom pride slabo, za slabim pa boljše leto! Torej se tudi od tega leta poslavljajmo z zadovoljnim, mirnim srcem in s sladkim upanjem na boljše prihodnje leto!

Modrovanja o čebeli.

(Prosto po Vilj. Bölscheju priredil Jos. Wester.)

(Konec.)

Modrujva še malo o čebeli in njeni državi! Mogoče se da v njej kaj zaslediti, kar bi bilo poučno za naše človeške razmere, mogoče se more človek od čebele kaj učiti.

Ne smeš se dati premotiti po izrazu „država“, posebno ker govoriš o „kraljici“. To bi te utegnilo napotiti, da bi mislil na državo, urejeno v monarhiškem zmislu: načeluje ji kraljica, zarod trotov je leno plemstvo, mnogobrojno ljudstvo čebel pa zatirani delavski stan; veliko klanje trotov pa ni nič drugega ko prevrat, praveata revolucija stiskanega stanu. Čebelske razmere tako primerjati s človeškimi ne kaže in je napačno.

Da, res tvori „državo“ ta čebelska zadruga, a to je „država ljubezni“. Takozvana kraljica je „žena“ te države, „matica“, kakor jo tako pomenljivo imenuje naš narod. Dozdevni trotovski plemenitaši so „možje“ te države, dozdevne „delavke“ pa so „pestunje“ v njej, rejnice, ki vzgajajo mladi zarod. Hkratu pa so prevzele še tudi nalogo, da rede prave roditelje: matico in trote. Ob kratkem rečeno: vse delo, kar se ga vrši v panju, opravljajo čebele „delavke“, samo ploditev in leženje jajc jim ni pripadlo. Tu vidiš torej ženo, može, otroke in pestunje; v bistvu torej ta velikanska skupina bitij ni nič drugega ko ena velikanska rodbina. Res, da so podrobnosti v njej prav posebne. Čebela se kaže tu drzno poizkuševaljico v oni velevažni zadevi, ki jo imenujemo mi ljubezen, zakon, rodbino.

Čebelni mož, trot, se ne zmeni prav nič za vzgojo dece, vse to oskrbuje žena. Saj veš, da je vestalka pravzaprav „ženska“, seveda zaostala v svojem razvoju. Predvsem čudovito je pa to, da vestalka ne goji svojih lastnih otrok, ampak otroke matičine. Tu imamo torej dvojno vrsto žensk.

Ena ženska — matica — je mati samo v tem smislu, da se dá oplemeniti in da leže jajca. Druga ženska pa — vestalka — je mati samo s tem poslom, da goji od matice izležena jajca, ličinke, mladiče. Materinstvo je tu razcepljeno, razdeljeno med dvoje bitij: en del pripada matici kot ljubeči in rodeči ženi, drugi del pa vestalki, goječi in skrbeči materi.

Zdaj se pa vprašaj: kako se je moglo to zgoditi, da se je na ženski strani delo tako razdelilo? Lahko ti je odgovoriti na to vprašanje, če se spomniš, kako da nastajajo vestalke. Rekli smo že, da je vsaka vestalka v svojem naravnem bistvu prava ženska, samo da je v spolnem aparatu okrnjena, zmaličena. Ta nepopolnost pa ni prirojena organska hiba, ampak je nasledek pomanjkljive hrane v detinski dobi. Potemtakem preostane spolno uživanje in delovanje le tistemu bitju, ki je za to sposobno spričo svojih razvitih spolovil, in to bitje je matica.

Končno se ti odpre še to vprašanje: Ali je bilo koristno in napredno, da se je materinski posel tako razcepil? Ali tiči v tej delitvi kako napredno načelo? Na prvi pogled se ti zazdi vendar velikanski napredek, da se je tako mnogoštevilno ljudstvo socialno združilo v eno družabno celoto.

Čebelska družina se je osnovala na doslednem sodelovanju dveh različnih bitij, moža in žene, trota in matice. To načelo se je zvesto ohranilo, toda ni se globlje razvijalo. Praha združi moža in ženo za trenotek; to je čebelski „zakon“. A vse roditeljsko čuvstvovanje ostane odslej le pri matici. Trotovsko življenje ostane nepomembno. Leno in brezsmotno životari dalje, dokler ga ne dohiti silen konec. V tem oziru čebelska država ne kaže nikakega napredka, prej nazadovanje.

Kako pa je z ženo, samico? Ta se kaže v dveh bitjih, tu kot matica, tam kot vestalka. V s a k o teh dveh bitij je v gotovem oziru nepopolna ženska. Matica je popolnoma izgubila vse materinsko čuvstvovanje, tudi sicer je postala neprosta, treba je, da jo drugi pitajo. Nasprotno pa je vestalki neznano vse plemenito spolno življenje, odrekla se je vsemu uživanju, moža pozna le kot lenega požeruha, ki naj se ga prilično pobije, nje življenska doba je znatno prikrajšana, a delati mora, trdo delati.

Ob kratkem: Vsako bitje v čebelski državi je revno: revež je trot, reva je kraljica, največja revica pa je vestalka. Vsa ta velikanska ljubezenska država, zgrajena na podlagi družnega spolskega življenja, na podlagi ljubezni, je ravno v tem oziru, v ljubezni, nazadovala.

Dasí to ni država v našem človeškem smislu, je vendar čebelska država izvrsten primer za to, kar bi se smelo imenovati „podržavljenje spolnih odnošajev“. V svoji celoti je to čudovito enotna zadruga, v kateri pa je posameznemu bitju nemogoč vsak napredek. Pred seboj imaš nepremično, okamenelo zgradbo ljubezenske države. V tej smeri dalje, kakor je v čebelski državi razdeljeno spolsko življenje in delo, ni mogoč nikakšen nadaljnji razvoj. Tudi drugi členarji so si ustanovili slične „ljubezenske države“, a vse so okorele, jalove. Spomni se mravelj! Tu imamo samce, samice in delavce. Samci plodé, samice ležejo jajca, delavci pa vzdržujejo to državo, v tem ko ostanejo sami celo svoje življenje naravni skopljenci, evnuhi.

Slično državo so si osnovali tudi termitje. Samcem ni druge skrbi, ko da se spolno spajajo s samicami, samica termitka leže jajca, vsa druga bitja v termitski državi pa so spolno nepomenljiva: delavci in vojaki, ki skrbe za zalego, jo hranijo in branijo sovražnikov.

V vseh treh slučajih, pri čebeli, mravlji in termitu, živalih na vrhuncu vseh členarjev, je ljubezenski razvoj zašel v zagato, v kateri se ne more dalje razvijati.

Vretenčarju, človeku, je bilo usojeno, da se je v ljubezni izpopolnil, da si je naredil življenje vredno, da se živi.

Nekoliko kritike.

Odgovor gosp. Bohunu-Bukovicu. (Glej »Slov. Čebelar« stran 168,9.)

Moje mnenje je vedno bilo, da naj se slovenska čebelarska terminologija razvija na podlagi domačih izrazov. Te seveda si moramo šele poiskati po raznih knjigah, pred vsem pa med narodom samim. Šele, če doma ne najdemo prave besede, smo opravičeni prirediti nov izraz kolikor mogoče v duhu našega jezika. Toliko razumen je vendar vsakdo, da uvidi, da ob razvoju današnjega čebelstva, posebno ko se skoraj vsak dan prikazujejo nove teorije, ne moremo shajati z dosedanjimi izrazi. Kjer pa tega treba ni, je pa naša dolžnost, da se držimo domačih izrazov. In včasih imamo za isti pojem več izrazov, kakor ravno v prepíru „gniloba-smrad“. Jaz nisem nikdar zahteval,

da naj se rabi samo beseda smrad, usmrajen; izrazil sem le prilično svojo misel, kateri izraz se mi zdi boljši.

Narod rabi v navedenem slučaju besede: gniloba, gnitje zalege, gnila zalega, smrad, usmrajen panj, panj se je usmradi (glej zbirko čeb. izrazov str. 6). Kmetski čebelar jako natanko loči smrad (gnilobo) od drugih smradov. Če iz panja smrdi, ako je obolel za grižo, pove, da je panj grižav in zaradi tega smrdi. Če pa reče: panj se je usmradi, hoče s tem natanko povedati, da je v panju gniloba. Smrad je torej ravno tako strokoven izraz kakor gniloba. To je našim čebelarjem dobro znano, posebno starejšim, ki so čebelarsko vednost v nepretrgani vrsti dedovali od prednikov, ob enem z njo pa tudi naravnost vzorne izraze*). Kakor sem se v občevanju s čebelarji večkrat sam prepričal, poznajo dobro gnilobo v bistvu in posledicah. Seveda bacila ne poznajo; sicer se pa glede bacilov, ki povzročajo smrad, učenjaki še sami med seboj kregajo.

Da pa naši čebelarji bolezen res dobro poznajo in tudi oba izraza rabijo, nam pa pove Levstik (svoj čas prvi urednik Wolfovega slovarja), ki je leta 1867. spisal knjigo Čebelstvo po 35 letnih izkušnjah Jožefa Oblaka. On rabi: gniloba; smrad; panj se usmradi; smrad je nalezljiv in kužen (glej Zbirko str. 13). Bistvo gnilobe je v zadnjih besedah jasno izraženo. Vrhutega piše Levstik: usmrjeni panj iznaša črvice v zalegi posušene, vedno se vkvarja in trebi, ker bi si rad pomagal; pa s tem se čimdalje huje zakopava, ker vsaki mlad se bo gotovo okužil, če ga le taka pita, ki je prišla od trebeža. (Zbirka str. 14). Zakaj ne bi torej rabili obeh besedi, drugo poleg druge? Čemu brez potrebe krčiti bogastvo narodovega jezika?

Ker se je na str. 169 „Slov. Čebelarja“ uporabljal Pleteršnikov slovar, naj še ondotna izvajanja g. Bukovica nekoliko izpopolnim, ker je on porabil le to, kar govori njemu v prilog. V I. zvezku Pleteršnikovega slovarja stran 222 berem jaz (kar gosp. B. ni bral): gniloba, die Fäulnis, die Fäule; ustna gniloba, die Mundfäule, der Skorbut; v prenesenem pomenu: lenoba; — psovka: nerodna stvar, gniloba! G. B. trdi nadalje, da ni našel v slovarju besede: usmrajen panj. To je res; a na str. 521 v II. zvezku berem jaz (kar g. B. zopet ni bral): smrad, die Bienenfaulbrut. Če bi bil jaz hudomušen, kako lahko bi ugovarjal, češ, v Pleteršnikovem slovarju ni rečeno, da je gniloba Faulbrut, torej proč z njo. Pripomnim naj še, da besede gniloben ni rabil Janša, ker je knjiga Podvuzhenje le Goličnikov prevod Janševe nemške knjige „Bienenzuchtlehre“, prevod, ki je v jezikovnem oziru vse kaj družega ko vzoren. Nenavaden, če tudi pravilen izraz gniloben rabi jedino le Goličnik izraz usmrajen je pa že udomačen med narodom in v slovenskem čebelarskem slovstvu. Govoril sem o teh izrazih še z dr. Štrekljem, profesorjem slov. jezika na tukajšnji univerzi. Gospod profesor meni, da je sicer oboje pravilno, gniloben in usmrajen, oziroma smraden, kakor se tudi lahko reče: sat z gnilobo. Prednost pa daje smradnemu in usmrajenemu izrazu. Odločno je pa

*) Samo postrani naj omenim, da sta najboljše slov. čebelarske knjige dosedaj spisala kmeta Janša in Oblak. Kaj so v primeri z njima čebelarske knjige raznih fajmoštrov in učiteljev? — Op. pis.

ob jednom prof. Štrekelj zavrnil besedi: čebeloreja in čebelarija, priporoča pa čebelstvo in čebelarstvo. Teoretiško čebelstvo (znanje o čebelah) nas vodi k praktičnemu čebelarstvu. Pripomnim naj še, da Levstik rabi tudi besedo: čebelna reja; gosp. Jurančič torej lahko iz tega marsikaj izvaja.

Še par besedi o pravopisu. — Res je, da Slovenci do sedaj nimamo strogo uradnega pravopisa. A vsi znanstveniki in pisatelji, kakor tudi listi (Ljublj. Zvon, Slov. Matica itd.) se drže pisave določene v Pleteršnikovem slovarju in po njem v Levčevem Slov. pravopisu (1899). V zmislu Pleteršnikovega slovarja je urejena tudi moja Zbirka čeb. izrazov, katere sem zbral in kritično uredil iz dosedanjega čebelarškega slovstva.

Gradec, 15. novembra 1904.

Dr. Walter Šmid.

Shranjevanje satovja.

I. Lampe.

Primerna zaloga pravilnega satovja je čebelarju velike vrednosti. Splošno ni težko ga ohraniti čez zimo, tem težje pa čez toplo poletje. Takrat se čuje gostokrat tarnanje, češ, toliko lepega satovja sem bil spravlil v jeseni, tako dobro se je ohranilo čez zimo; o binkoštih je bilo še nedotaknjeno, zdaj pa, ko bi ga rabil, je sam drobiž, veše, pajčevina in molji! Da, prijatelj moj! Tako lahko, kakor si ti misliš, se satovje le ne hrani. Nekaj pozornosti in dela je le treba, in če imamo kaj izkušnje v tem, uporabimo jo! Tudi jaz sem se učil iz izkušnje.

Najprej sem obesil svoje satnike v podstrešju. To bi bilo sicer prav, toda prišle so miši in razjedale satovje, da je ležal vosek po tleh kar na debelo. Ko pa spustim tje mačko, da bi naredila konec temu turškemu gospodarstvu, prične se lov, po katerem je ležalo do malega vse moje satovje razrušeno na tleh; pregnal sem bil vraga z belcebubom.

Drugo zimo sem bil previdnejši. Manjši prostor sem zavaroval z gosto mrežo in tam razobesil satovje, kakor prejšnje leto. Toda prišla je mokra jesen. Mreža ni zabranila gosti megli, da ne bi zašla med satovje, ki je postalo mokro in je splesnilo preje, nego je nastopil mraz.

V zaboju z otavo zabasano satovje se je ohranilo dobro, le prah in seneni drob, ki ga ni bilo lahko odstraniti, ni ugajal niti meni, niti čebelam.

Zdaj šele sem si nabavil prostorno leseno omaro brez špranj in jo opremil z latvami, na katerih je visela jeseni vsa zaloga mojega satovja. Plesnobe se mi od tedaj ni več bati, če le pazim, da spravljam ob suhem vremenu. Tudi veše so mi le še malo več nagajale, toliko sem dosegel že s pripravno shrambo. Hoditi sem hotel gotovo pot. Kjer je ena veša, tam jih je lahko več, in preje ali kasneje me lahko neprijetno iznenadijo. Poznal sem žveplanje, kakor je pri nas v navadi že stoletja, pa deloma ne na čast, toda izogniti sem se mu hotel, zato sem iskal pripravnega nadomestila.

Pločevinato škatljico sem predelil z žičnato mrežico v dva dela, spodnji in zgornji. V spodnji sem deval raznih snovi, ki sem jih poznal za mrčesom

škodljive, v zgornji pa na košček satu enega ali več moljev jednake ali pa tudi različne velikosti. Ker potrebuje molj isto toploto, kot čebela, hranil sem šatuljo vedno nad toplim panjem.

Nad kafro¹⁾ in naftalinom²⁾ je živel molj še čez 12 ur, nad formalinom³⁾ je poginil mlajši v treh, starejši v petih urah, nad klornim vapnom⁴⁾ v 30, nad bencinom⁵⁾ in kloroformom⁶⁾ v 15, na žveplenim ogljikom⁷⁾ in etrom⁸⁾ v 5 minutah, v solitarnem⁹⁾ in žveplenastem plinu¹⁰⁾ pa takoj; redno pa mlajši pred starejšim.

Večina teh poizkusov pa ni za praktično uporabo. Navedel sem jih le bolj v zabavo in pouk. Bencin, eter, pred vsemi pa žvepleni ogljik so skrajno nevarni zaradi ognja. Kdor te stvari pozna, ne bo jih imel v čebelnjaku, kdor jih pa ne pozna, so mu tembolj nevarne. Naftalinov duh potrebuje dneve ali celo tedne, da se izgubi iz satovja, klorovo apno postane mokro, kloroform in formalin pa sta predraga za naš namen. Poleg tega, da je solitarni plin zelo strupen, je tudi upoštevati, da prihaja od gorečega solitra vročina, kar

¹⁾ Kafra je strjeno hlapno olje, snežnobelega barve in posebnega duha. Na toplem kmalo izhlapi, zato pravijo, da izgine. Čebelarji drgnejo s kafro pred žrelom od roparice napadenega panja. Rabi se proti moljem sploh.

²⁾ Naftalin je v beloleskečih luskah, diši po smodu ali katranu in izhlapi, kakor kafra. Ž njim varujejo kozuhovino moljev; priporočali so pa tudi podstaviti ga na papirju nekaj minut pod ušivo čebelno ljudstvo.

³⁾ Formalin je kot voda čisto ali pa tudi kot sneg strjeno novejšo razkuževalno sredstvo, ki uničuje vse duhove. Mrčesom ni videti tako zoprni, kakor ljudem; čebele roparice se malo zmenijo zanj.

⁴⁾ Klorno vapno izpušča nezdravi klorov plin. Rabi se za razkuževanje, pranje, beljavo platna i. dr.

⁵⁾ Bencin se dobiva zraven petroleja, kateremu je po duhu in barvi podoben. Vname se kaj rad in ker ga ni lahko ugasiti se je pripetilo že veliko nesreč, kar pa ne oplaši avtomobilarjev, ki ga po večini rabijo za svoje stroje. Bencin uničuje tudi mrčese. Ko so se vračali leta 1878. »naši fantje« iz Bosne, prinesli so seboj drobno, pa zelo nadležno tovaršijo. Perilo je moralo v krop; vrhna obleka pa se je pokladala v dobro zbite zaboje in sproti škropila z bencinom. V 48 urah je bila snažna.

⁶⁾ Kloroform je tudi čist kot voda, pa ne gori. Čebelarji omotijo ž njim čebele, preden jih kam drugam pridenejo, meneč, da pozabijo na svoj prejšnji panj. O tem sem se jaz prepričal nasprotno in hočem objaviti o priliki tudi tozadevne svoje izkušnje.

⁷⁾ Žvepleni ogljik je tudi čist kakor voda, pa se kaj hitro vname. Celu njegovi pari, ki se širijo iz posode, ako ni posebno varno zaprta, se vnamejo, včasih s silnim pokom, večkrat že od tleče smodke. Duh je strupen in neprijeten. Spominja na odprto stranišče in spravi v zadrego človeka, od katerega ta duh prihaja. Zgori s plavim plamenom v ogljikov dvokis in žveplenasto kislino, isti plin, ki se vdobi na varnejši in cenejši način, ako se zažge v zaprtem prostoru kos žvepla.

⁸⁾ Eter je tudi čist kot voda in zelo rad zagori. Ž njim se omamijo čebele, kakor s kloroformom.

⁹⁾ Solitarni plin se dela, ko se zažge solitar. Ta plin razkužuje, pa je tudi strupen. Tudi čebelarji ga poznajo, ker omamijo ž njim za nekaj časa čebele, kakor drugi s kloroformom, etrom in bovistom.

¹⁰⁾ Žveplenasti plin, žveplenasta kislina je tisti beli dim, ki se razprostira od gorečega žvepla, duši nos in sapnik, skli na pljučah in očeh, ki obeli naše slamnike in platno, razkužuje naše shrambe in uniči vsako kal gnilobe in plesnobe.

se nikakor ne strinja z občutljivostjo nežnega satovja. Po dolgih ovinkih sem dospel torej tje, kjer so naši in drugi čebelarji že davno — do žveplanja.

Žveplanje ni ravno posebna umetnost, kajti poznajo ga razni obrtniki, novinec pa naj dela takole: Žveplo v lončenem piskru se postavi nad žrvjavico. Ker je dim dušljiv, naj se to vrši na prostem ali vsaj na prepihu. Raztaljeno žveplo je iz početka rumeno in redkotekoče. Tedaj je pomakati vanj pripravljenih, malo ped dolgih, dva do tri prste širokih platnenih, pavolnatih ali tudi papirnatih odstrižkov. Če je žveplo prevroče, postane rjavo in gosto tekoče, še bolj razgreto pa izhlapuje in je zopet redko. Za naš namen je le toliko časa porabno, dokler je rumeno. Pregreto, pa naglo ohlajeno, ostane nekaj dni mehko kot vosek in se rabi za zagostenje kake špranje, pa tudi za odtisek ključa, novca i. dr. Žveplo, ki se je unelo, se pokrije in tako plamen uduši. Tak žveplen odstrižek, ki je trd kakor treska, natakne se na kljuko in na spodnjem koncu zažge; vrata pa takoj zapro. Da goreče žveplo ne pada na lesena tla, postavimo skledo. Zelo pripravna je tudi laterna iz mreže zgoraj s kljuko, spodaj s skledico opremljena.

Kdor se hoče ogniti delu z žveplenimi treskami, ali kakor jih imenujejo stari čebelarji kar na kratko žveplenke ali žveplenice, nadrobi naj v skledico žveplo, polije ali poškropi s špiritom ter zažge. Ko bode špirit pogorel, razvnelo se bo žveplo in takrat šele naj se podstavi pod satovje. Goreč špirit dá namreč veliko toplote, žveplo pa, ki samo nerado prične goreti, pa le nezatno greje.

Dobro žveplano satovje je varno pred molji čez zimo, pa tudi čez poletje, ako je dobro spravljeno in nismo z novo zalego zanesli novih kali v shrambo. Sicer pa zdaj in zdaj zaradi varnosti lahko ponovimo žveplanje, ki ni nevarno, pa tudi ne drago.

Poročilo.

o izrednem občnem zboru „Slovenskega osrednjega čebelarskega društva,“

ki se je vršil dne 19. novembra v mali dvorani „Mestnega doma.“ Navzočih je bilo 25 članov. Društveni predsednik je pozdravil zborovalce ter omenil, da se je sklical ta izredni občni zbor vsled tega, ker je bilo treba rešiti nekaj zelo važnih zadev. Pojasnil je nadalje, da je bila trditev v nekem ljubljanskem dnevniku, da se je sklical zbor iz „gotovih“ vzrokov na soboto in ne na nedeljo, popolnoma neosnovana. Pri sklicanju občnega zbora se je oziralo edino le na to, da je v nedeljo vsakdo rad prost, pa ni se oziralo na ta dan, ker je res zelo neprikladen za vsakogar. Predsednik je zatrdil zborovalcem, da se v tej zadevi rad ukloni željam članov, izraziti jih pa morajo pravočasno.

K 1. točki sporeda:

„Prememba društvenih pravil“

je pripomnil, da c. kr. dež. vlada ni potrdila predloženih novih društvenih pravil. Iz zapisnika dotične odborove seje namreč ni razvidno, katere izpre-

membe pravil je sklenilo društvo, oziroma če jih je sploh sklenilo; dokazano ni ako in v koliko se strinjajo izpremenjena pravila s sklepi občnega zбора.

Da se odpravijo ti zgolj formalni nedostatki, je predsednik predlagal, da prečita tajnik nova pravila točko za točko, zborovalci naj pa po potrebi izražajo svoje mnenje.

Tajnik je za tem prečital:

Pravila „Slovenskega osrednjega čebelarškega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko.“

Ime, sedež in namen društva.

§ 1. Društvo se imenuje: „Slovensko osrednje čebelarško društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.“ Namen društva je, pospeševati, zboljšati in razširjati čebelarstvo po vseh slovenskih deželah.

§ 2. Da društvo doseže svoj namen, poslužuje se sledečih sredstev:

- a) prejema letne doneske od društvenikov;
- b) izdaja društveni list: „Slovenski Čebelar“;
- c) zasnuje društveno knjižnico ter skrbi, da se dobre strokovne knjige in podučni spisi med udi širijo;
- d) skrbi, da se nastavijo čebelarški potovalni učitelji;
- e) podpira ude djansko pri spečavanju čebelarških pridelkov ter pri nabavi čebelarškega orodja in panjev;
- f) ustanavlja podružnice po vseh slovenskih deželah;
- g) vpliva na postavodajstvo v čebelarških stvareh po odobravanjih in predlogih na vlado in poslance; pospešuje pravico v čebelarških pravnih zadevah po zvedencih in zaupnih možeh;
- h) prireja čebelarške shode, pri kojih se vršijo javna predavanja in djanska razkazovanja, po razmerah tudi razstave;
- i) izvaja podpore iz javnih zakladov za povzdigo slovenskega čebelarstva.

Društveniki.

§ 3. Društvenik more biti vsak človek dobrega imena. Dolžnost je vsakemu društveniku ravnati se po društvenih pravilih, podpirati društvene namene ter skrbeti za razširjanje in blagor društva.

§ 4. Društveniki ali udje so po njihovih izvršujočih razmerah:

- a) redni udje, ki plačajo udnine 2 K na leto;
- b) podporni udje, ki plačajo najmanj letnih 4 K.;
- c) dopisovalni udje, ki zlasti podpirajo društvo z dobrimi, podučnimi spisi; dolžnost je najmanj dva rabljiva spisa v letu poslati;
- d) častni udje, ki po vstranjem delovanju storijo mnogo za društvo, sploh za slovensko čebelarstvo.

§ 5. Redni udje se sprejemajo, ako se pismeno ali ustmeno pri društvu za to oglasijo; podporni, dopisovalni in častni se pa na predlog odborov ali na predlog kakega društvenika po njih zasluženju v rednem občnem zboru volijo.

§ 6. Kdor hoče od društva odstopiti, ima to najmanj 14 dni pred koncem leta društvu naznaniti (ustmeno ali pismeno). Letnino je dolžan vsak družtvenik po enkratnem opominu plačati do 31. marca, sicer se iz društva izbriše. Dopisni in častni udje niso še posebej dolžni plačevati letnino.

§ 7. Kdor društvo ali odbor občutljivo žali ali na škodo društva deluje, potem, kdor kot družtvenik svojih dolžnosti vsestransko ne izpolnjuje, more se na občnem zboru iz društva izključiti.

Vodstvo društva.

§ 8. Društvo vodi odbor, to so: predsednik, podpredsednik, petero odbornikov in dva namestnika, katere voli za dobo enega leta občni zbor. Odbor voli iz svoje sredine tajnika in blagajnika, katera posla pa more opravljati tudi ena in ista oseba.

§ 9. Voliti in izvoljen biti more vsak družtvenik; tudi prejšnji odborniki se smejo zopet izvoliti.

§ 10. Službe vseh odbornikov so častne, torej brezplačne, izvzemši tajništva in blagajništva, vendar se izpričani izdatki v društvene namene, vsakomur povrnejo iz društvene blagajne. Istotako se povrne voznina po železnici odposlanim zastopnikom podružnic k občnemu zboru in sicer od dotične podružnice in vnanjim odbornikom osrednjega odbora.

§ 11. Vrlim, vnetim in večim pisateljem, koji storijo v tej zadevi veliko nad svojo dolžnost, more odbor priznati primerne nagrade.

§ 12. Društveni tajnik izvršuje vsa pisalna opravila, podpisuje s predsednikom vsa od društva izhajajoča pisma, oskrbuje knjižnico, vzdržuje vseh družtvenih reči inventar ter vodi pri sejah in občnem zboru zapisnik.

§ 13. Blagajnik prejema dohodke, izplačuje izdatke, ter vodi natančni račun, katerega ima vsako leto dovršenega in sklenjenega občnemu zboru predložiti v odobrenje. Pri tej priliki volita se še za vsakokratni občni zbor razun odbora dva preglednika računov.

§ 14. Urednik društvenega lista ima pri občnem zboru in pri sejah z odborniki enake pravice, bodisi v odbor voljen ali ne.

Občni zbori in shodi.

§ 15. Redni občni zbor sklicuje in vodi predsednik ali, če je ta zadržan, podpredsednik. Občni zbor vrši se vsako leto v Ljubljani in sicer po sporedu, ki izide vsaj 14 dni pred občnim zborom v društvenem glasilu, če se tako izda, drugače pa v uradnem glasilu c. kr. kmetijske družbe kranjske. Občni zbor vrši se navadno ob novem letu.

§ 16. Občni zbor je sklepčen, če je navzočih vsaj 16 družtvenikov. Če občni zbor ni sklepčen, ima se sklicati v najkrajšem času nov občni zbor, ki pa je sklepčen ob vsakem številu navzočih družtvenikov.

§ 17. Izredni občni zbor ima pravico sklicati društveni predsednik ali če to zahteva najmanj 20 družtvenikov.

§ 18. Občni zbor voli odbor, določa letne doneske družtvenikov, potrjuje letna poročila, račune in proračune, ter daje navodila odborovemu delovanju.

Sklepi občnega zbora so veljavni, če za nje glasuje nadpolovična večina navzočih udov.

§ 19. Predsednik zastopa društvo na zunaj; on podpisuje s tajnikom vse spise, katere izdaje društvo ali društveni odbor, imenoma tudi vse pravno-veljavne spise. Kadar je predsednik zadržan, preidejo vse z njegovim poslom združene pravice in dolžnosti na podpredsednika.

§ 20. Čebelarški shodi, najmanj po eden na leto, prirejajo se po možnosti meseca maja ali začetkom avgusta, ko je čebelno življenje najbolj živahno ter se morejo djanska razkazovanja in predavanja najboljše izpeljavati. Ti shodi imajo se v društvenem glasilu najmanj 3 mesece prej naznaniti, da se morejo merodajni faktorji pravočasno pripraviti. Razen predavanj in praktičnih razkazovanj morejo se pri shodih tudi prirejati razstave, veselice v korist društva, obiskovanje vzornih čebeljakov itd.

Podružnice.

§ 21. Podružnice se morejo ustanoviti po vseh slovenskih deželah in to s privolitvijo osrednjega odbora. Število podružnic ni omejeno.

§ 22. Izvenkranjske podružnice si lahko ustanovijo podružnične zveze za posamezne kronovine.

§ 23. Podružnice imajo nalogo, nabavljati si v svojem okolišu vse napredne čebelarске naprave, katerih si posameznik le težko nabavi. Oné imajo nalogo pospeševati čebelarstvo, osobito opozarjati osrednji odbor na vse pogoške čebelarstva po deželi.

§ 24. Da morejo podružnice vspevati, dovoljuje jim osrednji odbor, dokler ima osrednje društvo manj nego 1000 udov 20 % ni delež letnih doneskov društvenikov dotične podružnice; ako se pa povzdigne osrednje društvo nad 1000 udov, zamore se ta odstotni delež primerno zvišati.

§ 25. Državne in deželne podpore namenjene za Kranjsko, porabijo se le za podružnice na Kranjskem, istotako porabijo zveze vse podpore za podružnice dotične dežele.

§ 26. Osrednji odbor naj skrbi poleg tega za rezervni fond in sicer na ta način, da naklada v ta namen najmanj 10 % vseh društvenih dohodkov.

§ 27. Udje podružnic so ob enem tudi udje osrednjega društva ter uživajo enake ugodnosti in pravice in jih vežejo enake dolžnosti.

§ 28. Podružnice volijo iz svoje srede za dobo enega leta odbor, ki obstoja iz načelnika (namestnika) in treh odbornikov, ki oskrbujejo podružnična opravila. Odbor voli iz svoje srede tajnika in blagajnika. Izvoljeni odbor je naznaniti osrednjemu odboru.

§ 29. Določila o glasovanjih in zborovanjih osrednjega društva veljajo tudi za podružnice.

§ 30. Podružnice morajo šteti vsaj 15 udov, ako hočejo obdržati pravico obstanka.

§ 31. Podružnični občni zbori se vrše pred občnim zborom osrednjega društva. Osrednjemu odboru predložijo naj se računi, proračuni, imenik društvenikov, sploh celo letno poročilo pred občnim zborom.

§ 32. Podružnice morejo voliti po enega zastopnika za osrednji občni zbor. Zastopnik podružnice je lahko vsak, bodisi kjerkoli bivajoči društvenik, kateri pa sme zastopati le po eno podružnico.

§ 33. Nasveti in predlogi podružnic pošljejo naj se osrednjemu odboru vsaj osem dni pred občnim zborom.

§ 34. Podružnice so napram političnim uradom samostojne ter dopisujejo z občinskim zastopom in c. kr. oblastnijam I. stopnje neposredno.

§ 35. O sejah podružničnega odbora je voditi zapisnik.

§ 36. Podružnične zveze za Primorsko, Štajersko in Koroško so v svojem uradovanju s političnimi oblastvi popolnoma samostojne.

§ 37. Načelniki podružničnih zvez, oziroma njih pooblaščenici, imajo pravico udeležiti se sej osrednjega odbora ter imajo enake pravice z odborniki osrednjega društva.

Občna določila.

§ 38. Spore, nastale iz društvenega razmerja poravnava za to izvoljeno razsodišče. Vsaka stranka voli po dva razsodnika, ti pa enega načelnika. Ako katera stranka noče voliti, izvoli predsednik sam razsodnike. Zoper razsodbo razsodišča ni priziva.

§ 39. Razpust društva more skleniti občni zbor — pri čegar razpisu je treba naznaniti nasvetovani razpust — in sicer le v navzočnosti najmanj ene tretjine vseh društvenikov z dvema tretjinama glasov vseh navzočih.

§ 40. Premoženje razpuščenega društva pripade c. kr. kmetijski družbi kranjski, katera ga sme porabiti le v pospeševanje čebelarstva.

§ 41. Enaka določila veljajo o razpustu podružnic, izvzemši določilo o premoženju razpuščene podružnice, katero pripada osrednjemu čebelarskemu društvu.

Ko je gospod predsednik pojasnil še nekatera vprašanja, tičoča se podružnic, je stavil predlog, naj zborovalci odobre pravkar prečitana pravila. Sprejeto soglasno!

V nadaljni razpravi se je prerešetovalo vprašanje, ali naj društvo zavaruje svoje člane proti požaru, tatvini i. t. d. Članarina bi se morala v tem slučaju zvišati na 2 K 30 vin. Po daljšem razmotrivanju tega vprašanja se je sklenilo, da društvo obligatno ne zavaruje članov, pač pa posreduje, ako hoče kak član zavarovati svoje čebele.

Tajnik je prečital nato dopis c. kr. poštnege ravnateljstva v Trstu, s katerim vabi društvo, da pozove svoje člane, naj naročujejo „Čebelarja“ s posredovanjem poštних uradov. Tajnik je predlagal, da se naj uvede splošno naročevanje lista omenjenim potom, kar bi stalo posameznika le 4 vin. več kakor pri naročevanju z nakaznico. Predlog je bil odklonjen.

Gospod župnik Jarc je vprašal, kaj je s čebelarskimi tečaji. Gospod predsednik je odgovoril, da društvu doslej ni bilo mogoče prirejati tečajev, ker je primanjkovalo denarja, da se jih pa tekom prihodnjega leta gotovo priredi nekaj, ker je sedaj v društveni blagajni vendarle nekoliko novcev.

Gospod ravnatelj Pirc je naznanil, da je c. kr. poljedelsko ministrstvo društvu dovolilo 400 K podpore za take tečaje, ta vsota se pa izplača šele tekom prihodnjega leta, ker se je tozadevna prošnja prepozno poslala. (Na lanskem občnem zboru je sprožil gospod ravnatelj Pirc misel, naj društvo prosi za tako podporo. Odboru ni bilo znano, da se morajo take prošnje poslati eno leto prej, ako se hoče izposlovati podpora za bodoče leto. — Op. poročevalca.) Teh 400 K je pa dovolilo ministrstvo društvu pod pogojem, da k temu znesku tudi deželni odbor kranjski prispeva primerno vsoto. Nadalje je izrazil upanje, da se nadja društvu izposlovati podporo 1500 K. Tozadevni predlog je že stavil odboru c. kr. kmetijske družbe.

Zborovalci so izrazili g. ravnatelju za naklonjenost društvu, svojo zahvalo.

Tajnik je omenil, da se gniloba zelo razširja po ljubljanski okolici, razširjajo jo pa medarji, ki prodajajo neko zmes, ki jo nazivajo „garantirani med-pitanec“ in ki jo trosijo tudi čebelarji sami.

Gospod ravnatelj Pirc je pripomnil, da nihče ne more zabraniti medarjem prodaje takega medu. Poučiti je treba čebelarje, prirejati shode — to bi bila najboljša sredstva, da se doseže, da ne bodo čebelarji kupovali medu pri medarjih (pardon — pri mesarjih! — Op. poroč.) Govornik je omenil, da ne morejo medarji dati svojemu medu nikake garancije. To more storiti le kaka oblast, n. pr. kako preizkuševališče. Ljubljansko kemijsko preizkuševališče je pa v tako žalostnih razmerah, da ni pričakovati uspehov. Svetoval je, da bi morda dunajsko preizkuševališče proti nizki odškodnini preiskavalo med, ki bi se potem kot pitanec prodajal v plombiranih posodah. (Preiskavanje medu v tem oziru, li je iz gnilobnih panjev — in to je tukaj v prvi vrsti treba vpoštevati — je zelo zamudno delo in spojeno z velikimi stroški. Preiskan med bi bil gotovo zelo drag. Slednje besede pa naš čebelar neče in nemore pripoznati — Op. poroč.)

Glede gnilobe je g. ravnatelj poudarjal, da so jo zatrosili nekateri čebelarji s svojim čudnim načinom zdravljenja, čebelarji, ki so vrhtega gluhi, kedar se jim kaj pametnega nasvetuje. Takim čebelarjem je treba stopiti na prste, sicer bodo še nadalje širili to bolezen. In tudi društvo naj zastavi svoje sile, da prepreči razširjenje gnilobe.

H koncu je izjavil gospod predsednik Črnagoj, da odlaga predsedstvo, ker se čuti že dalje časa bolehnega in ker ima toliko poslov, da mu res ni mogoče kos biti svoji nalogi, dasi bi to srčno rad storil. Poudarjal je, da je vedno delal v korist društva, da mu je bila srčna želja, da se društvo razvije vsestransko, in to v korist slovenskega čebelarstva. Neopravičeni so pa bili napadi na društveni odbor v nekem listu. G. predsednik je izjavil, da se je ravno pod sedanjim odborom društvo povzpelo do ugodnega denarnega stanja, dasi sedanji odbor ni prevzel od prejšnjega odbora nič drugega kot dolgove. V tem pogledu je vsako očitiranje neumestno in krivično!

Zborovanje se je potem zaključilo.

A. Bukovic, tajnik.

Gg. čebelarjem za božičnico.

Končali smo 12. številko sedmega letnika našega „Slov. Čebelarja“, malo preje je pa minulo čebelarsko leto. Naše ljubljenske sedaj mirujejo. V toplo gručo so se stisnile, kjer se naslanjajo ob opojnih zakladih, ki so si jih z brezprimerno marljivostjo in vstrajnostjo nakopičile v svoje zakladnice ob zlatih solnčnih dneh, o katerih sedaj snivajo . . .

Za čebelarje pa tudi sedaj ni čas miru. Naša skrb bodi, da si pridobimo temeljitega znanja v čebelstvu, ki nam je prepotrebna podstava naprednega čebelarstva. Čebelarju se nudi najlepša prilika, da sedaj v dolgih zimskih večerih opiše uspehe ali neuspehe v preteklem letu, te pa da vpošlje uredništvu „Čebelarja“, da se priobčijo. Vsak zaveden čebelar, ki zna pero voditi, naj bi se spomnil vsaj enkrat v letu „Čebelarja“ s kakim dopisom ali člankom in tako pripomogel do cilja, h kateremu naš „Čebelar“ stremi. Kako mnogovrstna so pota, po katerih bi morali mi vsi hoditi, da bi vsestransko delovali v prosep našega društva. Pisati članke, poročati o zanimivih čebelarskih stvareh, pridobivati nove ude, poučevati čebelarje novince — to naj bi bili smotri posameznikov našega društva. Saj smo vsi sinovi ene ljubljene majke, družijo nas enaki cilji in težnje! Velika je naloga, ki smo jo prevzeli v izvršitev, nje izvršitev pa je mogoča le v skupnem in složnem delovanju društvenega odbora in društvenikov. Naše društvo naj spremlja dobri duh miru in potrpljenja, če hočemo, da se pokažejo trajni uspehi sloge, oziroma delovanja. Slednje nas bode privedlo do tiste vstrajnosti, ki je upodobljena v čebelah. Le v tem stremljenju bomo zmagali vse težkoče in prišli do pravega napredka.

Rad bi pisal nekoliko „pro domo“, pa v tem resnem trenutku, ko nas zapušča zopet eno leto, in 365 dni je veliko v kratkem življenju človeka, se ne bodem baval z neprijetnimi spomini, gojim le skromno nado in izražam prošnjo, da bi slavna vse časti vredna trojica v starem letu pozabila bojevitost in se v novem letu objela zopet v bratski ljubezni. Našemu uredniku pa želim odvrniti strele, ki švigajo iz Olimpa omenjene trojice na njega grešno glavo. Iščimo, kar nas druži in ne kar bi nas ločilo! Dandanes, ko vsepovsod razjeda človeško družbo pesimizem, naj vam bode čebela vzgled delavnosti, nesebičnosti in požrtvovalnosti, zatecimo se k njej v vihnih dnevih in našli bomo uteho.

Tej številki smo pridjali naslovljene nakaznice, katerih naj se cenjeni udje mnogobrojno in čim preje poslužujejo; olajšali nam bodo s tem upravniške posle. Vsak naj skuša pridobiti novih članov, koristil bode dotičnikom, ker društvo ne išče dobička, ampak napredka in blagostanja čebelarjev. —

Združite se torej v društvu vsi, ki ste dobre volje!

Vsem cenjenim sobratom čebelarjem prijetne božične praznike in veselo novo leto! Dal Bog!

I. N. Babnik.

Dopisi.

Vransko. O sklepu leta se tudi čebelar ozira na preteklo svoje delovanje. Pri nas bi bilo čebelno leto skoro srednje dobro, ko bi ne bilo že sredi septembra nastopilo dolgotrajno deževje. Ajda je bujno cvetela in prijetno dehtela in bi bila še 8 do 12 dni v pašo čebelicam, pa nastopilo je neugodno, mokrotno mrzlo vreme, in čebelarji so morali na pol prazne panje podirati. Proti pomladi nam ne kaže družega, nego zadostno krmiti.

Naj še povem iz čebelarjevega življenja dogodek, ki se je letos pri nas najstarejšemu čebelarju primeril. Zdel se je meni dvomljiv, a tudi ti, dragi čitatelj, boš dvomil o resničnosti prigodljaja, pa zagotovim te vendar, da se je res takole zgodilo: Staremu čebelarju I. A. z Vranskega je najbrž vsled izgube matice začel v spomladi neki panj slabeti, vsak dan je bilo manj živalic in slednjič se je tudi zadnja čebelica v drug panj preselila. Čebelar je na panj popolnoma pozabil, ga pustil, kakor je bil, še predne končnice ni zamašil. Proti koncu majnika se je čebelarju zdelo, da je bilo par čebelic hodilo prazen panj ogledavat, a ni se zmenil za to. Čez malo dni potem pa začne baš opoldne pri obedu huđ šum, kakor se dogodi o rojenju. Gre tedaj gledat, kateri panj je izrožil. Kar zapazi, da si je tuj roj osamljen panj osvojil in ga z nepopisljivim veseljem zasedel. Kakor pri rojenju čebele iz panja hite, se vesele in od radosti prekucujejo, s tako živahnostjo in šumom so te živalice zdaj v panj hitele. Ne moreš si misliti, dragi sotrudnik, kdo je bil srečnejši, čebele, ki so si na lahki način pridobile vravnano stanovanje, ali čebelar, ki je dobil brez truda lep roj, s katerim je bil pozneje jako zadovoljen.

S. M.

Sad, Dolenjsko. „Kakršna ajda, takšne čebele“ — ta pregovor naših starih čebelarjev je prišel letos ob kredit. Ajda je namreč bogato obrodila, čebelar pa je tužnim srcem spravljjal sad svojega — oziroma svojih ljubljenk — truda. Sploh neugodno hladno vreme ob ajdinem cvetju je najboljši čas, Jernejev teden, še dež pokazil. Večinoma slabo vpliva na izrabljenje jesensko pašo tudi to, da tukaj ni poletne paše vsled katere bi postali panji čebelni. Spomladi imajo sadno cvetje, rudečo deteljo in včasih smreko. Okoli Kresa pa navadno nastopijo za naše čebelice pasji dnovi, ki trajajo do sv. Lovrenca. Semtertja vsklije kaka cvetlica ali razcvete kak grm, pa to tako po malem, da ob najugodnejšem vremenu komaj toliko dobijo, da se za silo prehranijo. Treba je v tem času največje pozornosti. Kaj čuda torej, če v začetku ajdove paše večkrat opaziš izstradanca, roj, ki se je naselil v kakem grmu, zapustivši svoje stanovanje neljubim gostom, čebelnim vešam.

Rojev je bilo letos veliko. Rudeča detelja in smreka sta se izborno obnesli, in koncem maja so roji kar sipali iz plemenjakov. Nekoliko so tudi ti vplivali na malo množino medu. Kar je bilo poznejših, zlasti družcev, skoraj nobeden ni bil sposoben za pleme. Jaz sem dobil prvi roj 17. maja, potem je sledilo iz 16. plemenjakov še 25 rojev. Slabejše sem združil. Naši hribovci, ki imajo spomladno reso, so dobili roje že prve dni maja. Ob pra-

šenju je izgubilo pet panjev matice; menda so jih tudi sršeni pobirali, ker je bilo letos tega spaka vse polno.

S čebelarškim pozdravom

J. K. Kastelic.

Raznoterosti.

Priznanje in zahvala. C. kr. deželni šolski svet štajerski je izrekel z odlokom z dne 31. oktobra t. l., štev. 10.921, gospodu Jan. Jurančiču potom c. kr. okrajnega šolskega sveta v Slovenjemgradu priznanje in zahvalo za njegovo teoretično in praktično predavanje na dvodnevem čebelarškem shodu v Slovenjemgradu, katerega se je udeležilo tudi mnogo učiteljev. — Čestitamo gospodu Jurančiču, čast pa tudi visoki korporaciji, ki vpoštevata zasluge delavnih mož na čebelarškem polju!

Med ni univerzalno zdravilo! S težkim srcem povem to, pa dejstva govore, je rekel v takih slučajih pater Leonid, če kake bolezni ni mogel z medkom ozdraviti. Svoje zlomljeno rebro si je bil sicer z medom ozdravil, a zoper zadnjo ljubico mu pa tudi strd ni pomagala. Resnico njegovih besedi sem občutil tudi jaz, ko sem zadnjič na lovu za končnicami padel. Dobil sem nekaj prav lepih in semintja tudi pohujšljivih končnic, kakor bi rekel v sveti jezi čarovnik, tako da sem imel že kar pregrešno veselje nad njimi. Pa kazen mi je bila takoj za petami. Če prav smo bili še na božji poti v Črngrobu in si ogledali ondoto cerkev, padel sem takoj pod cerkvijo na mokri travi. Hotel sem se ujeti na levo roko, pa storil sem to tako nerodno, da sem si jo izvinil. Kaj početi? Oča Rojinca so si prav počasi utaknili cigaretko med zobe, so me ogledali od vseh strani in ko so videli, da imam še obe roki in nogi, so modro dejali, da se roka mora potegniti, da skoči zopet v sklepe. Storili smo to, pa čez noč je pričela otekati in trpel sem neznanske bolečine. Drugi dan smo imeli bojni svet; jaz sem bil zato, da se roka ali odreže ali pa namaže z medkom. Pa oča Rojinca so menili, da medek ne bo ravno pomagal in da bi tudi čebelni piki le oteklino povečali. Poslali so me torej v mesto k županovemu Franceljnu in čarovniku naj ta dva pokažeta svoje „kunšti“. In res, čarovnik je copral in momljal skrivnostne besede, delal čire in čare, da so se njemu in meni brke ježile, Francelj pa me je z vsemi „žavbami“ namazal. Medek mi je pa zapisal kot notranje zdravilo. In res! Oboje je pomagalo, roka se je kmalu poboljšala in od medka in mleka so se mi lica kar napela. Zatorej tudi jaz ves skesan grem v Kanoso, molim svoj Confitéor in ponižno trkam na prsa:

»Kajti res je res: Resnico samo
vselej piši vestni zgodovinar!
Ne na levo gledaj, ne na desno,
Kaj vrstniki poreko, ne baraj!
Kaj potomci poreko, ne maraj!« —

Spokorjen in skesan grešnik dajem tu javno pred vso čebelarstvo bra-
tovščino zadoščenje županovemu Franceljnu, da je med dober za notranje
bolezni, včasih tudi za zunanje, pa ne zmeraj. In komur medek na zunanje
noče pomagati, naj se kar na apotekarje obrne in ti mu bodo gotovo pomagali.
Vsekako naj pa poprej s strdjo poskusi ozdraviti se, ker tudi med ima
čudne moči.

P a t e r

Korist in uporaba medu. Premalo je še znano, kako izborno služi med,
namreč čisti pravi čebelni med. Dejstvo, da so začeli zdravniki ceniti med
po njegovi pravi vrednosti in priporočati ga ne samo bolnikom kot lajšavo
in hladilo, ampak tudi zdravim osebam kot hrano, dokazuje, da mora imeti
med res izvrstne učinke.

Čisti čebelni med, dobljen v spomladi, je jasen, svetel kakor staro vino,
postane kmalu uločen in zrnat in kristalizuje hitro. Med iz cvetov sadnega
drevja ostane delj časa čist, med tem ko treba medu iz lipovega cveta mnogo
več časa, da se kristalizuje; toda tudi v tem slučaju ni pravila brez izjeme,
ker igra leto pri tem tudi zelo važno ulogo.

Ako se stavi vprašanje, zakaj je med izgubil deloma svoje mesto kot
hranilo, se mora trditi na to, da mu je zadala fabrikacija sladkorja najhujši
udarec. Še huje je bilo, ko se je uvedlo takozvani „namizni med,“ kateri ni
druzega kot mešanica najrazličnejših nečednostij kakor na pr. „skrobov sirup“
itd., čemur je pridjana le mala količina pravega medu. Ta med rabijo dan-
danes že po vseh krčmah in čuditi se je, kako dopušča tako sleparijo
zdravstvena policija. Če se že ne more trditi, da izvirajo mnoge in mimo-
gredoče trebušne bolezni le iz zauživanja tega ponarejenega medu, se pa
vendar lahko vsak osmeli do izjave, da je pripisovati, ako se bi to stvar
natanko premotrilo, marsikatero bolečino uživanju tega želodčnega strupa;
kajti medtem ko iščejo ljudje na tem ali onem mestu zdravja ali vsaj
počitek, dobe predložen pokvarjen in ponarejen med, z drugimi besedami:
oni postanejo še slaběji. Čisti čebelni med je zmerno zauživan hranilo; če
tudi ne povspešuje na isti način mišičje rasti kakor n. pr. goveje meso, ima
med druge lastnosti, ki so k zdravju oziroma k ozdravljenju ravno tako
potrebne.

Ne samo, da se lahko nadomešča sladkor v vsaki jedi z medom, je med
i prijetnega okusa i zdrav za želodec.

V nobeni družini ne bi smel manjkati med. Na kruhu je zelo zdravilen,
kajti noben lekarničar ne more toliko zdravičnih snovij iz tisočerih, izvrstnih
cvetov bolje zmešati, kakor napravi čebela. Otroci jejo raje kruh z medom
kot pa kruh, namazan z maslom; k temu pride še dejstvo, da je med bolj
zdrav in mnogo bolj prijeten kot maslo, da ostane vedno enako dober, kar
se o maslu ne more trditi.

Kjer so otroci, naj bi ne manjkal med, kajti kolikokrat je dokazal med
svoj blagodejni upliv n. pr. pri vnetici grla za prvi čas, dokler še ni zdrav-
niške pomoči, dalje pa tudi pri kašlju, turih itd.

K temu je pripomniti, da ne kristalizuje vedno gorko izpuščen med,
nikdar pa ne ponarejeni; kupci naj bodo torej gotovi, da kupijo pravi med,

ako je ta kristalizovan, če tudi zelo trd; slednjič pa naj bi se nikdar ne omečilo več medu, kot se ga rabi n. pr. za najbližjo potrebo, toda rabiti ga je treba vedno tekočega, ker izgubi kristaliziran marsikatero svojo dobro lastnost.

Kristaliziran med se da otekočiti na ta način: postavi kozarec, v katerem je med, v posodo z mrzlo vodo, ogrej jo počasi, dokler ne postane med tekoč. Med ne izgubi na ta način nič na svoji dobroti. „Knajpovec.“

Listnica uredništva.

Gosp. M. H. pri Sv. A. pri M. (Štajersko): Ali ste prejeli pismo z dne 30. novembra t. l.? — Gosp. I. S. v S. pri P.: 40 do 50 kg. — Gospa E. Z. v Lj. in še drugim sotrudnikom: Dasi ima ta številka 20 strani, nismo mogli zdaj priobčiti, torej v prvi številki prihodnjega leta. — Predno vošči urednik vsim cenjenim sotrudnikom in društenikom vesele itd. božične praznike in srečno novo leto, naj omeni, da kljub nasvetom prijateljev le zavoljo ljubega miru in čebelarke vzajemnosti ni reagiral na celo vrsto — recimo samo — zabavljanj v dveh časopisih. Da se še oglasi ta skriven (!) prijatelj (?) našega društva, potem seveda, da mu bomo oči izmili, da bo bolje videl, oz. se bolje informiral, predno napada iz zasede tako društvo, odbor in uredništvo kot je naše. Zdaj pa vsem, ki ste blage volje in seveda tudi vašim ljubim čebelicam tako v božičnih praznikih kot v celem novem letu, vse najboljše.

Nekaj Gerstungovih panjev brez medišča po K 5; 1 stiskalnica za vosek z železnim vijakom K 6; Gerstungovi kadilniki po K 3; 6 vilic, ponikljane za odpiranje à K 1.20 prodaja

———— J. N. BABNIK v Ljubljani. ————

Za čebele

je facelija in esparzeta najboljša paša,

in se dobi pri

Peter Lassniku v Ljubljani,

zaloga velikanske pese, vrtnih in travnih semen.

Čebelnjak

3 1/2 m dolg, 2 m širok in 2 m visok;

12 nemških panjev in 6 košnic

ima naprodaj

FR. UNGER

———— v Spodnji Šiški pri Ljubljani. ————

Čebele kupuje M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem. — Prodaja pa is
umetno satovje iz pravega čistega voska.

Semena rdeče detelje (inkarnat), esparsete, facelije,
≡ ranjak ali uročnik (Tannen- oder Wundklee) ≡

zelo medunosne evetlice prodaja

JOS. KORDIŃ v Ljubljani.

Umetno satovje, točila in vsa čebelarska orodja
razpošilja po nizkih cenah, kupuje pa tudi čebele
najstarejša, leta 1866. ustanovljena čebelarska tvrdka
baron Rothschütz v Višnjigori.

==== Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno. ====

Nemške panje (gerstungovce)

izdeluje po natančni meri, z mediščem po **7 K 50 h**, brez
medišča po **6 K 60 h** s satniki vred:

❖ **Anton Drukar,** ❖
mizar v Kranju.

Preosnovljene

amerikanske (Pavlinove) panje

s povprečnimi satniki v svetlobi 25×34 cm izdeluje po primerni ceni

Jakob Virient,

čebelar v Olševku pri Kamniku.

Pravi čebelni vosek

==== kupuje v vsaki množini po visoki ceni ====

Fr. Schupeutz v Ljubljani.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo gospodu I. N. Babnik-u
v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega Čebelarja“
Frančišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

